

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 18 września 2003 r.

w sprawie szczegółowego trybu wykonywania nadzoru nad działalnością administracyjną wojewódzkich sądów administracyjnych

Na podstawie art. 22 § 5 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. — Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy tryb wykonywania nadzoru nad działalnością administracyjną

wojewódzkich sądów administracyjnych osobiście przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, wiceprezesów oraz innych sędziów i pracowników tego Sądu, a także przez prezesów wojewódzkich sądów administracyjnych, wiceprezesów i przewodniczących wydziałów tych sądów.

§ 2. Wykonywanie nadzoru przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, wiceprezesów oraz innych sędziów i pracowników tego Sądu polega w szczególności na:

- 1) ustalaniu kierunków nadzoru wykonywanego przez prezesów wojewódzkich sądów administracyjnych;
- 2) kontroli i ocenie prawidłowości wykonywania nadzoru przez prezesów wojewódzkich sądów administracyjnych, w tym przeprowadzaniu doraźnych wizytacji i lustracji ich działalności nadzorczej oraz wydawaniu im w tym zakresie odpowiednich zarządzeń i wiążących zaleceń;
- 3) wizytowaniu rozpraw i przedstawianiu sędziom orzekającym oraz innym pracownikom sądu uwag i spostrzeżeń poczynionych w toku rozprawy;
- 4) przeprowadzaniu wizytacji i lustracji jednostek organizacyjnych wojewódzkich sądów administracyjnych;
- 5) przeprowadzaniu kontroli biurowości sądowej i organizacji pracy sekretariatów;
- 6) organizowaniu narad powizytacyjnych, polustracyjnych i pokontrolnych sędziów i innych pracowników sądu;
- 7) dokonywaniu analiz prawomocnych orzeczeń sądowych pod kątem oceny poziomu jednolitości orzecznictwa sądów administracyjnych;
- 8) badaniu sprawności postępowania w wojewódzkich sądach administracyjnych i w poszczególnych jednostkach organizacyjnych tych sądów;
- 9) kontroli przestrzegania kultury pracy i powagi sądu przez sędziów, asesorów sądowych, referendarzy sądowych, asystentów sędziów oraz urzędników i innych pracowników sądowych;
- 10) inicjowaniu wszczęcia postępowań wyjaśniających lub dyscyplinarnych przez organy lub osoby uprawnione;
- 11) udziale w naradach i szkoleniach zawodowych sędziów oraz innych pracowników sądowych;
- 12) analizie rocznych informacji o działalności wojewódzkich sądów administracyjnych;
- 13) dokonywaniu ocen kwalifikacyjnych sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych kandydujących na wolne stanowiska sędziowskie w Naczelnym Sądzie Administracyjnym;
- 14) dokonywaniu oceny pracy asesorów sądowych w sądach administracyjnych pod względem ich przydatności do pełnienia obowiązków sędziowskich oraz kandydujących na wolne stanowiska sędziowskie w wojewódzkich sądach administracyjnych.

§ 3. 1. Sędziowie i pracownicy wchodzący w skład wydziałów i zespołów działających w Biurze Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego tworzą służbę nadzoru.

2. Zadania nadzorcze, o których mowa w § 2 pkt 2, 3, 4, 8, 12 i 13, mogą wykonywać tylko ci członkowie Biura Orzecznictwa, którzy są sędziami sądów administracyjnych, z tym że zadania, o których mowa w pkt 2 — tylko sędziowie Naczelnego Sądu Administracyjnego.

3. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może upoważnić dyrektora lub zastępcę dyrektora Biura Orzecznictwa do podpisywania pism dotyczących nadzoru, o którym mowa w § 2.

§ 4. Wizytacje jednostek organizacyjnych wojewódzkich sądów administracyjnych powinny być przeprowadzane nie rzadziej niż raz na cztery lata.

§ 5. 1. W toku wizytacji bada się w szczególności: obciążenie sędziów stosownie do wpływu i liczby spraw załatwionych oraz stan zaległości, sprawność postępowania sądowego, w tym przygotowanie posiedzeń, wykonywanie czynności w toku postępowania międzyinstancyjnego, w tym terminowość sporządzania uzasadnień oraz wykonywanie czynności po uprawomocnieniu się orzeczenia, a także poziom jednolitości orzecznictwa w wizytowanym sądzie na tle orzecznictwa innych sądów administracyjnych, a zwłaszcza Naczelnego Sądu Administracyjnego.

2. Czynności wizytacyjne kończą się naradą powizytacyjną z udziałem sędziów wizytowanej jednostki organizacyjnej wojewódzkiego sądu administracyjnego.

§ 6. 1. Z przebiegu wizytacji sporządza się sprawozdanie zawierające w szczególności dokonane ustalenia i ocenę pracy wizytowanego sądu lub jego poszczególnych jednostek organizacyjnych, w tym skuteczność wnoszonych środków odwoławczych, wskazanie uchybień oraz ewentualne wnioski o wytknięcie naruszeń obowiązków służbowych, albo o wszczęcie postępowań wyjaśniających lub dyscyplinarnych, a w razie potrzeby także wnioski o wystąpienie o podjęcie uchwały wyjaśniającej przepisy prawne lub o unieważnienie prawomocnego orzeczenia.

2. Sprawozdanie z wizytacji wraz z projektem zarządzeń powizytacyjnych przedstawia się Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego za pośrednictwem dyrektora Biura Orzecznictwa tego Sądu najpóźniej w terminie 30 dni od zakończenia wizytacji.

§ 7. 1. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego przekazuje prezesowi wizytowanego sądu sprawozdanie z wizytacji i na jego podstawie wydaje zarządzenia powizytacyjne, ustalając termin ich wykonania, a w razie potrzeby inicjuje działania dyscyplinujące.

2. Prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego zwołuje — jeżeli uzasadniają to wnioski powizytacyjne — w terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania protokołu z wizytacji — naradę w celu omówienia wyników wizytacji, z udziałem wiceprezesa (wiceprezesów), przewodniczących wydziałów, sędziów, asesorów i referendarzy wizytowanego sądu; o wynikach narady zawiadamia Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego.

3. Sędziowie wizytowanego sądu mogą zgłaszać prezesowi wojewódzkiego sądu administracyjnego oraz Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego uwagi i wnioski co do przeprowadzonej wizytacji. O wynikach oceny tych uwag i wniosków zawiadamia się zainteresowanych sędziów.

§ 8. 1. Lustracja ma na celu zbadanie określonej problematyki z zakresu funkcjonowania wojewódzkiego sądu administracyjnego lub jego określonej jednostki organizacyjnej, a także zbadanie działalności nadzorczej prezesa, wiceprezesa (wiceprezesów) i przewodniczącego wydziału oraz ocenę sprawności i terminowości wykonywanych czynności służbowych przez poszczególnych sędziów.

2. Do lustracji przepisy § 5, 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

§ 9. 1. Kontrolę biurowości sądowej i organizacji pracy sekretariatów wydziałów w wojewódzkim sądzie administracyjnym przeprowadza inspektor do spraw biurowości sądowej.

2. W toku przeprowadzania kontroli inspektor do spraw biurowości sądowej bada w szczególności:

- 1) prawidłowość stosowania przepisów regulaminu wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych oraz przepisów o biurowości sądowej, sposób wykonywania zarządzeń i orzeczeń oraz organizację pracy sekretariatów;
- 2) stan zaległości spraw, ze szczególnym uwzględnieniem spraw, w których postępowanie sądowe trwa dłużej niż sześć miesięcy;
- 3) sposób prowadzenia ksiąg i innych urządzeń ewidencyjnych oraz rzetelność sporządzania sprawozdań statystycznych;
- 4) warunki i kulturę pracy sekretariatu oraz poziom przygotowania zawodowego pracowników.

§ 10. 1. Po przeprowadzeniu kontroli inspektor przekazuje swoje spostrzeżenia i uwagi przewodniczącemu wydziału oraz prezesowi kontrolowanego sądu.

2. Inspektor omawia z pracownikami sekretariatu ujawnione w toku kontroli błędy i uchybienia oraz wskazuje prawidłowy sposób załatwienia danych spraw.

3. Najpóźniej w terminie 30 dni od zakończenia kontroli inspektor przedstawia Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego za pośrednictwem dyrektora Biura Orzecznictwa tego Sądu sprawozdanie wraz z wnioskami co do potrzeby wydania zarządzeń pokontrolnych.

4. Do kontroli przepisy § 6 ust. 1 i § 7 stosuje się odpowiednio.

§ 11. 1. Wykonywanie nadzoru przez prezesów wojewódzkich sądów administracyjnych, wiceprezesów i przewodniczących wydziałów tych sądów polega w szczególności na:

- 1) analizie stanu zaległości i sprawności postępowania w poszczególnych wydziałach sądu;

2) analizie efektywności pracy sędziów, asesorów i referendarzy sądowych;

3) analizie orzecznictwa co do poziomu jego jednolitości oraz sygnalizowaniu Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego występujących rozbieżności, których usunięcie wymaga wyjaśnienia przepisów prawnych;

4) kontroli przestrzegania przez przewodniczących wydziałów zasad przydzielania spraw poszczególnym sędziom, ustalania terminów rozpraw, ustalania składów orzekających i ich przewodniczących, kolejności wyznaczania spraw na rozprawy oraz obciążenia rozpraw i posiedzeń sprawami;

5) kontroli wykonywania przez przewodniczących wydziałów ich obowiązków nadzorczych;

6) dokonywaniu ocen pracy referendarzy sądowych zatrudnionych w kierowanym sądzie w związku z wystąpieniem o mianowanie na stanowisko asesora sądowego;

7) dokonywaniu ocen pracy asystentów sędziego i innych pracowników zatrudnionych w kierowanym sądzie w związku z wystąpieniem o mianowanie na stanowisko referendarza sądowego.

2. Prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego przesyła do Biura Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego:

1) odpisy pytań prawnych wraz z uzasadnieniami, wnoszonych do Trybunału Konstytucyjnego;

2) odpisy orzeczeń, od których wniesiona została skarga kasacyjna;

3) odpisy prawomocnych orzeczeń, które wskazują na rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych;

4) akta spraw zakończonych prawomocnie, w których do wydanego orzeczenia zgłoszone zostało zdanie odrębne;

5) odpisy innych orzeczeń lub akt spraw, o których nadesłanie zwrócił się dyrektor Biura Orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego lub jego zastępca;

6) odpisy informacji o wynikach narad sędziów w sprawach problemów orzecznictwa sądu, przekazywanych prezesowi właściwej Izby w Naczelnym Sądzie Administracyjnym;

7) roczne informacje o działalności wojewódzkiego sądu administracyjnego.

3. Prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego zawiadamia Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego o wydanych ważniejszych zarządzeniach dotyczących zapewnienia prawidłowości i sprawności funkcjonowania podległych jednostek organizacyjnych.

4. Prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego może zlecić wiceprezesowi sądu w całości lub w części wykonywanie czynności nadzorczych.

§ 12. Wykonywanie nadzoru administracyjnego przez przewodniczących wydziałów wojewódzkich sądów administracyjnych polega w szczególności na kontroli:

- 1) obowiązków sędziów w zakresie sprawności postępowania zwłaszcza w sprawach, w których postępowanie toczy się przewlekłe;
- 2) obowiązków sędziów sprawozdawców w zakresie wydawania zarządzeń o wyznaczaniu rozpraw, wynikających z podziału czynności w wydziale;
- 3) zasadności odwoływania i odraczania rozpraw i posiedzeń oraz zdejmowania spraw z wokand;
- 4) terminowości sporządzania uzasadnień orzeczeń;
- 5) terminowości wykonywania orzeczeń;
- 6) poprawności sporządzania sprawozdań statystycznych;
- 7) co najmniej raz w miesiącu terminowości i prawidłowości wykonywania przez sekretariat zarządzeń i prowadzenia ksiąg i innych urządzeń ewidencyjnych.

§ 13. 1. Prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego w razie stwierdzenia uchybień w zakresie sprawności postępowania i wzrostu zaległości spraw w wydziale poleca przewodniczącemu wydziału sporządzenie planu własnych zadań nadzorczych dla likwidacji tych zaległości i przedłożenie go w terminie do dnia

15 stycznia każdego roku wraz ze sprawozdaniem z wykonania planu za ubiegły rok, jeśli taki plan był sporządzony.

2. Prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego w terminie do dnia 28 lutego każdego roku przedkłada Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego własny zbiorczy plan zadań nadzorczych w zakresie, o którym mowa w ust. 1, wraz ze sprawozdaniem z realizacji planu za ubiegły rok, jeśli taki był sporządzony.

3. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może zażądać uzupełnienia planu lub sprawozdania oraz wnieść do planu zarzuty i wiążące uwagi. Prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego przedkłada uzupełnienie planu i sprawozdania oraz udziela odpowiedzi na zarzuty i uwagi w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.

§ 14. 1. Zarządzenia wydawane w ramach nadzoru sporządzane są na piśmie i doręczane za pokwitowaniem odbioru.

2. Prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego wykonuje niezwłocznie zarządzenia Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego dotyczące uchylecia zarządzenia administracyjnego niezgodnego z prawem.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:
A. Kwaśniewski

Prezes Rady Ministrów:
L. Miller